

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 600 Lei pe 1 an
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 35 Lei
Un număr vechi 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 55.
Telefon 590. Administrația: Str. Regina Maria 18 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice cereri de adife. Telefon 630

Director fondator și redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Avocat din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceaur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Bartha Ignat
avocat din Cluj

Bolla Romul
Profesor la Universitatea din Cluj

Botez Corneliu
Consilier la Inalta Curte de Casație

Dimitriu Vasile
Profesor la Universitatea din București

Docan P. George
Președinte Tribunalul Buzeu

Filipescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Filipescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hajleganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru. Avocat Oradea-Mare

Marta Alexandru
Prim președintele Curtii de Apel
Timișoara

Micșa Pompei
Prim președintele Curtii de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Judecător la Trib. Cluj

Petrescu F. Vasile
Judecător de ședință la Trib. Sibiu

Popp Romulus
Prim președintele Curtii de Apel
Brașov

Porușu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Radu Iorgu
Profesor la Universitatea din Cluj

Ștețcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibiului

Stăncescu Ștefan
Prim președintele Curtii de Apel
Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat. Avocat din Cluj

CUPRINSUL

1. I. I. C. Brătianu de *Ardealul Juridic*
2. Leg. majorării amenz. jud. și aplic. ei de *D. Ștefănescu*
Judecător la Trib. Ciuc.
3. Extinderea în Ardeal a legiilor
Vechiului Regat. Legea băncilor
populare. Jurisprudența
Judecătoriei rurale
Timișoara cu o notă de *V. M. D.*
4. Rezumate de jurisprudență
stabilite de instanțele
judecătorești din Ardeal
5. Informații

BANCA CHRISSOVELONI

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CAPITAL
ȘI REZERVE
LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard, București,
Banca Ardeleană Casa de Economie Cluj, Chris-
soveloni & Co. Paris, Chrissoveloni & Co. Viena
TELEFON: 379, 62, 427, 980

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIATA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei
77,000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSAN.

Efectuază
avantajos
orice ala-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea,
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgure e

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„AGRICOLA“

SOCIETATE ANONIMĂ DE ASIGURĂRI GENERALE

Fondată
1906

Fonduri de garanții Lei: 35,473.258

Primește asigurări în toate ramurile

Direcțiunea generală: București, Calea Victoriei Nr. 11.
Direcțiunea regională: Cluj, Strada Nicolae Iorga Nr. 11.

Reprezentanțe: Toate orașele din Româna

BANCA CENTRALĂ

Secția de cereale - Secția de colonie - Fabrică de surrogat de cafea „Centrala” - Secția specială pentru ciment - Secția de Bancă și devize - Execută tot felul de operațiuni bancară, plăți pe toate piețele interne și streine - Depunerile se fructifică în condițiile cele mai favorabile - Impozitul după depuneri îl plătește instituția

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 18,000.000

Legături directe cu America!

„NATIONALĂ“ SOC. GENERALA DE ASIGURARE IN BUCUREȘTI

Capital și fonduri de garanții
proprii peste 120
milioane lei

AGENȚII IN TOATE ORAȘELE DIN ȚARĂ

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	600 Lei pe 1 an
	Advocați	500 Lei pe 1 an
	Magistrați	400 Lei pe 1 an
	Un număr simplu	30 Lei
	Un număr dublu	35 Lei
	Un număr vechiu	40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Str. Regine Maria 18 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice cereri de adție. Telefon 630

ION I. C. BRĂTIANU

In ziua de 24 Noembrie a. c. audiențele tuturor instanțelor judecătorești din țară au fost suspendate în semn de mare doliu. Murise fulgerător primul ministru al țării Ion I. C. Brătianu.

Intr'o atmosferă de emoționantă tristețe „Justiția română” prin glasul primului președinte al Inaltei Curți de Casație întrunită în secțiuni unite, a adus supremul ei omagiu memoriei aceluia sub guvernarea căruia s'au înfăptuit Unirea tuturor românilor spre a încheia România-Mare și Reforma agrară.

Rupem șirul preocupărilor obișnuite, așa cum am smulge îndure-rați o floare — pentru clipele mari și grele prin care trece țara și pentru doliul ei adânc — acum când umbra Marelui nostru Rege o chemat la dreapta sa pe sfetnicul ce i-a fost mâna de ajutor la întocmirea și înfăptuirea întregitei noastre țări.

Intre paginile zile'or trecătoare, istoria își înseamnă neagra jale pentru cel ce și-a iubit țara poate mai mult decât a fost iubit.

Toate străduințele noastre culturale ca și opera de unificare sufletească și legislativă ar fi zădărnice fără temelgia ce de fapt a pus hotarele țării noastre.

Omagiul nostru e din acest punct de vedere o supremă datorie, când doliul încheie acest mare capitol al destinului național.

Când opera de așezare socială și de înfăptuire legislativă urma să fie realizate... moartea răpește țării pe marele ei înfăptuitor național.

Străini de preocupări politice, nu putem să nu însemnăm sguduirea puternică pe care vrăjmași sau prieteni — dar întreaga țară o resimte în fața neașteptatului, și cumpănind cele bune din trecătoarea noastră viață, să însemnăm profundul nostru respect pentru cel ce de azi înainte rămâne pentru toți marele „Brătianu”. Odihnă pentru țărâna lui!

Care este, în lumina c. p. r. și a cod. pen. din Transilvania, cadrul de aplicare și de interpretare a legii privitoare la majorarea amenzilor judecătorești și la modul încasării lor

Înainte de a răspunde la tema juridică schițată prin titlul de mai sus, este necesar să aruncăm o privire retrospectivă în domeniul „pedepselor“.

Conform art. 8 pct. 3 din cod. pen. român, între pedepsele prevăzute pentru delict, este și „amenda de la 26 lei în sus“ iar conform art. 8 pct. 2 din acelaș cod., între pedepsele prevăzute pentru contravențiune, este și „amenda de la 5 până la 25 lei“.

În cazul prevăzut de art. 8 pct. 3, amenda se pronunță sau singură, sau însoțită de altă pedeapsă.

La caz de nesolvabilitate a condamnatului, amenda se va înlocui cu închisoare.

Durata închisorii se va determina de judecătorie, socotindu-se drept 10 lei de amendă o zi de închisoare; durata însă a închisorii nu va putea fi, în asemenea caz, mai mare de un an. În această privință sunt categorice disp. art. 28 cod. pen. român.

În cazul prevăzut de art. 9 pct. 2, aceleași dispozițiuni prevede art. 30 c. p. român, numai că durata închisorii, dat fiind, modicitatea sumei — de la 5 până la 25 lei — n'a mai fost necesar a fi fixată.

Conform art. 20 pct. 6 cod. penal din Transilvania între genurile pedepselor, este prevăzută și „pedeapsa pecuniară sau amenda“, care conform al. ult. al aceluiași articol, va putea fi aplicată ca pedeapsă principală exclusiv delictelor, iar ca pedeapsă complementară, atât crimelor cât și delictelor.

Conform art. 26 din acelaș cod: „Pedeapsa pecuniară fie ca pedeapsă principală, sau ca pedeapsa complementară se poate pronunța de la 20 coroane, până la 80.000 coroane“, recte în lei, în baza ordonanței Resortului de Justiție a Consiliului Dirigent, prin care limitele sumelor prevăzute în codul penal — precum și în celelalte legi penale — s'au majorat la înzecitul celor vechi, și a art. 4 al. 4 din legea majorării cifrei amenzilor judecătorești, care edictează că coroana în

Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș și rubla în Basarabia se vor socoti egale în valoare cu un leu“.

În baza art. 53 din acelaș cod: „Pedeapsa pecuniară se va stabili pentru fiecare persoană separat. În sentință se va prevedea în acelaș timp și durata pedepsei privative de libertate, în care urmează a se transforma pedeapsa pecuniară, în caz de imposibilitatea încasării ei. La stabilirea acesteia se va putea socoti în loc de una zi, suma de 20 până la 200 coroane, respective lei.

Durata pedepsei privative de libertate, însă, în care a fost transformată pedeapsa pecuniară, nu poate fi mai mare de șase luni, dacă s'a pronunțat ca pedeapsa principală sau mai mare de 3 luni, dacă s'a pronunțat ca pedeapsa complementară și în primul caz se va transforma în închisoare corecțională iar în al doilea, în acelaș gen de pedeapsa privative de libertate, la care culpabilul a fost condamnat pe lângă pedeapsa pecuniară“.

În baza art. 15 din codul penal al contravențiilor (Legea XL din 1879 Ardeal), pedeapsă pentru contravențiuni este: 1. Inchisoare administrativă (arest polițienesc). 2. Amendă, iar conf. art. 17 din acelaș cod, durata cea mai scurtă a închisorii administrative este de 3 ore, și minimum amendei este de lei 50.

Conform art. 16 din acelaș cod: „Pedeapsa pentru contravenție nu poate trece; peste 2 luni închisoare administrativă și 6000 lei amendă, când fapta săvârșită este o contravenție declarată astfel prin lege; peste 15 zile închisoare administrativă și 2000 lei amendă când fapta este declarată contravențiune prin ordonanță ministerială, peste 5 zile închisoare administrativă și 1000 lei amendă când fapta este declarată contravențiune prin statut municipal și peste 3 zile închisoare administrativă și 400 lei amendă când fapta este declarată contravențiune prin statut orășenesc“.

Conform art. 22 din acelaș cod: „Sentința prin care se va pronunța drept pedeapsă numai amendă, va determina totodată și durata închisorii administrative ce va fi aplicată în caz de neîncasare. În caz de transformare,

amenda care nu trece de 40 lei, nu va putea fi înlocuită prin mai mult de 12 ore de închisoare administrativă. Amenda dela 40 până la 200 lei va fi înlocuită prin o zi de închisoare administrativă și așa mai departe, socotindu-se câte o zi pentru fiecare 200 de lei“.

Conform art. 23 din acelaș cod: „Prin sentința care va pronunța odată cu amendă și pedeapsa închisorii administrative se va determina și durata închisorii administrative care urmează să înlocuiască amenda în caz de neîncasare.

Intr'un asemenea caz ținând socoteală de sumă și de dispozițiile art. 22, durata închisorii administrative va putea fi prelungită:

Cu 15 zile în caz când pedepsirea faptei cu cele două feluri de pedepse este prevăzută de lege.

Cu 5 zile când pedepsirea faptei cu cele două feluri de pedepse este prescrisă printr'o ordonanță ministerială.

Cu 2 zile când pedepsirea faptei cu cele două feluri de pedepse este prevăzută de un statut municipal.

Cu o (1) zi când pedepsirea faptei cu cele două feluri de pedepse este prevăzută printr'un statut orășenesc.

În cazurile arătate de acest articol și conform acestor limite, durata închisorii administrative stabilite de art. 16 se poate prelungi“.

Legea privitoare la majorarea cifrei amenzilor judecătorești — publicată în Mon. Of. Nr. 27 din 15 Martie 1923 — prin art. 1 mărind la înzecit suma amenzilor penale, civile, de procedură și disciplinare prevăzute de codurile penal, civil și comercial, cum și de orice altă legi și regulamente în vigoare în întreaga țară până la 14 August 1916, iar în teritoriile alipite și de legile în vigoare în vechiul regat până la acea dată, cari se aplică în timpul de față în acele teritorii, și edictând, că suma de lei 50 este minimum ce se poate pronunța ca amendă chiar în cazul când se acordă condamnatului circumstanțe atenuate, evident că sumele prevăzute de art. 8 pct. 3, art. 9 pct. 2, art. 28, art. 30 cod. penal ro-

mân, art. 26, 53 cod. penal din Transilvania, art. 16, art. 22, art. 23 din codul contravențiilor din Transilvania se vor socoti înzecit cu acea modificare și întregire, că pedeapsa pecuniară prevăzută în textele precizate nu va putea fi mai mică de lei 50; iar în caz de nesolvabilitate conform art. 4 al. 1 partea de la sfârșit din legea majorării cifrei amenzilor judecătorești se va socoti lei 50 amendă drept o zi de închisoare; amenzi cari se vor încasa numai în modul prevăzut de art. 2 din legea majorării cifrelor amenzilor judecătorești.

Urmare a acestei majorări și în baza art. 7 din legea majorării cifrei amenzilor judecătorești, care prescrie, că: „se abrogă orice dispoziții existente în această materie în Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, precum și orice alte dispozițiuni, contrarii legii de față“, amenzile din textele prevăzute mai sus precum și toate dispozițiunile din legile prevăzute în art. 1 din aceeași lege cari prevăd amenzi, se vor majora conform acestui articol, se vor încasa conform art. 2 și se va socoti lei 50 amendă drept o zi de închisoare în caz de insolvabilitate.

Deci, durata cea mai scurtă a închisorii administrative — polițienești — va fi de o zi, și pentru fiecare suma de lei 50 neîncasată din cauza insolvabilității condamnatului sau a nerespectării dispozițiunilor art. 2 din legea majorării cifrelor amenzilor judecătorești, condamnatul va face o zi de închisoare.

Prin aceste dispozițiuni, însă, nu s'a modificat durata închisorii prevăzute de art. 28 cod. pen. român, art. 53 din cod. pen. din Transilvania și art. 23 din codul penal al contravențiilor din Transilvania, căci legea comentată privește numai „majorarea cifrei amenzilor judecătorești și modul încasării lor“, numai din acest punct de vedere, prin art. 7 „se abrogă orice dispozițiuni existente în această materie în Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș precum și orice alte dispozițiune, contrarii legii de față“.

A decide altfel, ar însemna că „amenda“ care este cel mai ușor gen de pedeapsă, în caz de insolvabilitate, fiind pronunțată într'o suma prea mare, să se transforme în un timp

de închisoare, care ar depăși chiar închisoarea ce s'ar fi dat pentru acelaș fapt.

„Vă închipuiți o amendă de 1,000.000 transformată în 20.000 zile închisoare? și cum amenda potrivit celor arătate mai sus se dă ca pedeapsă principală numai în delictle și fără limită conf. art. 8 pct. 3 cod. pen. român, ar însemna să pedepsești pe cineva mai mult decât prevede legea pentru delictle — până la 5 ani conf. art. 8 pct. 1 cod. pen. român și 25 cod. pen. din Transilvania —, că chiar în cazul art. 26 cod. pen. din Transilvania care prevede o limită a amenzii, supozând că s'ar pronunța conform legii majorării o amenda de lei 800.000, transformată în caz de insolvabilitate ar da 16.000 zile închisoare.

Ceva de neînchipuit, numai vorbesc în materie de contravențiuni, căci mirarea ar fi mai mare.

Că nu asta a fost intenția leguitorului din 1923 și că n'au fost modificate art. 28 cod. pen. român, art. 53 cod. pen. din Transilvania și art. 23 din cod. pen. al contravențiilor din Transilvania în ce privește limita pedepsei, rezultă clar din disp. art. 7 precitat și se invederează că chiar acolo unde se prescrie amenzi mari de tot — art. 12 și 13 din legea speculei, în cari cazuri maximul amenzii poate fi și de lei 2,000.000 (vezi legea speculei promulgată prin Înaltul Decret Regal No. 3170 din 16 Iunie 1923) — chiar în aceste cazuri unde e vorba de „dat la cap“ speculatorilor și acaparatorilor, cari învennează traiul social, legea speculei prin art. 24 al. 2 prescrie că în caz de insolvabilitate a condamnatului, amenzile civile prevăzute de legea speculei nu se transforma în închisoare, ci numai amenzile penale, iar față de aceste din urmă, stipulează: „Durata închisorii se va determina de Justiție, socotindu-se drept 50 lei amendă o zi de închisoare, durata închisorii nu va putea fi în asemenea cazuri mai mare de 6 luni.

Acest articol ni-a fost sugerat de o sentința dată de trib. Ciuc sub No. —926 prin care aplicându-se în cauză o amendă mare, s'a hotărât că în caz de insolvabilitate se va transforma „în atâtea zile închisoare“,

durata care depășea maximul prevăzut de art. 53 al. 2 cod. pen. din Transilvania. Această hotărâre a fost apelată la Curtea de Apel Tg.-Mureș care a reformat-o pe alte motive, cari n'au mai făcut necesară deliberarea și asupra quantumului închisorii prescris de tribunal în caz de insolvabilitate.

Mercurea-Ciuc, la 25 Noembrie 1927.

D. Ștefănescu
Judecător la trib. Ciuc

JURISPRUDENȚA

Judecătoria Rurala Timișoara

Sent. N. P. 4625—926.

Extinderea în Ardeal a leguitorilor Vechiului regat Legea băncilor populare. Delapidare conf. art. 29 din lege comb. cu art. 140 din C. penal român. Art. 72 din lege și valabilitatea proceselor verbale dresate în cauză. Sesiizare directă de Centrala Cooperativelor a instanței penale de judecată conf. legii băncilor populare și pr. penale române. Rolul judecătorilor de ocoale în instruirea și judecarea unor astfel de procese.

Pentru azi a fost amânată pronunțarea în procesul penal în care Centrala Cooperativelor de producție și consum, prin adresa Nr. 54257—1926, a trimis în judecată pe Gheorghe Mertz din Remetea, Gheorghe Voivodescu și preot Ioan Illoviți din Moșnița și preot Traian Golomba din Timișoara pentru delictul de delapidare prevăzut și pedepsit de art. 29 legea băncilor populare, combinat cu 140 cod. penal român.

La apelul nominal s'au prezentat inculpații asistați de dnii avocați Dr. I. Ocnariu, Dr. Petric și Dr. Băran, președintele cooperativei Moșnița Ioan Grișmariu, lipsind centrala cooperativelor.

Termenul a fost dat în cunoștința părților.

Judecătoria

Asupra prezentei acțiuni:

Având în vedere adresa Nr. 54257—1926 a Centralei cooperativelor de producție și consum, prin care a chemat în judecată pe Gheorghe Mertz, Gheorghe Voivodescu, preot Ioan Illoviți și preot Traian Golomba pentru delictul de delapidare, prevăzut și pedepsit de art. 29 legea băncilor populare, combinat cu 140 cod. penal român, constituindu-se parte civilă cu suma găsită lipsă și anume suma de 35.155 lei și 77 bani.

Având în vedere că suszisa adresă a fost însoțită de procesul verbal dresat în cauză de către Mihail Erena, controlor în centrala cooperativelor și că pe baza acestui proces verbal Casa Centrală a ccrut judecarea.

Că în ședința dela 5 Noembrie și 20 Decembrie 1926, inculpatul Gheorghe Mertz a declarat că dânsul nu a fost nici odată în serviciul cooperativei Moșnița, ci fratele său Gașpar Mertz din Bucovăț, pe baza cărei declarații, judecătoria, în baza art. 29 din legea băncilor populare, îndeplinind în descoperirea și instruirea delictelor prevăzute de această lege și atribuțiunile judecătorului de instrucție, prin procesul verbal din ședința dela 20 Decembrie 1926, a scos

de sub inculpare pe Gheorghe Mertz și a pus sub inculpare pe Gaspar Mertz, respingând susținerile reprezentanților inculpaților și anume că judecătoria nu poate proceda la acest fapt dat fiind că centrala cooperativelor nu a cerut urmărirea acestuia din urmă și respingerea s'a motivat cu aceea că delictele prevăzute de legea băncilor populare se urmăresc din oficiu, iar nu numai la cererea prealabilă a părții vătămate, precum și în baza art. 29 menționat mai sus.

Având în vedere că în ședințele dela 5 Noiembrie 20 Decembrie 1926 și 2 Martie 1927 judecata, la cererea inculpaților, a admis contraprobă în contra procesului verbal dresat de controlorul centralei cooperativelor Mihail Erena, în baza art. 72 din legea băncilor populare, care dă forță probantă unui astfel de proces verbal numai până la proba contrarie, și anume judecătoria a admis experți autorizați în persoana lor Traian Doșlea șef-contabil la alimentarea cu apă, Pavel Opreș prim-contabil la federala Bănățeană din Timișoara și pe Ioan Constantinovici Contabil expert, pentru a verifica gestiunea cooperativei, inculpații susținând că lipsa imputată nu corespunde adevărului.

În ședința dela 6 Mai 1927 reprezentantul centralei cooperativelor prezintă un proces verbal dresat de inspectorul general I. Popescu-Popa din centrala cooperativelor, și susține că înțelege să se judece în baza acestui proces verbal, și a cerut că deoarece asemenea proces verbal face dovadă până la înscrierea în fals, în conformitate cu art. 72 din legea băncilor populare, să se revină asupra contraprobei admise inculpaților în ședințele dela 5 Noiembrie, 20 Decembrie 1926 și 2 Martie 1927 și pe baza acestui proces verbal să condamne pe inculpați.

Având în vedere că judecătoria din oficiu a ridicat chestiunea că procesele verbale dresate de inspectorii generali numai atunci fac probă în justiție până la înscrierea în fals, când ele sunt aprobate de consiliul de administrație al casei centrale.

Că la aceasta reprezentantul centralei a cerut un termen pentru a aduce aprobarea cuvenită, la care reprezentanții inculpaților s'au opus declarând că odată ce procesul verbal care nu îndeplinește condițiile pentru a putea face dovada până la înscrierea în fals, deci rămâne un simplu proces verbal care face dovadă până la proba contrarie.

Judecătoria bazându-se pe principiul că oricine se simte vătămat într'un drept al său se poate plânge în justiție: uzând de mijloacele de dovadă de care crede de cuviință că sunt mai eficace, precum și de faptul că judecătorul de ocol în asemenea infracțiuni joacă rolul și de judecător de instrucție, deci este dator a se sesiza din oficiu de aceste fapte și a lua orice măsuri pentru descoperirea și instruirea lor, a admis cererea reprezentantului centralei și a dat un termen pentru a aduce aprobarea procesului verbal de către Consiliul de administrație al centralei, care aprobare s'a și efectuat cu adresa Nr. 26736.2182—927 anexată la dosar.

În ședința dela 22 Iulie 1927 judecătoria în baza art. 72 din legea băncilor populare a considerat procesul verbal dresat de inspectorul general I. Popescu-Popa ca făcând probă în justiție până la înscrierea în fals pentru tot ce dânsul constată prin propriile sale simțuri și a revenit asupra contraprobei admise în ședințele anterioare, deoarece asupra dispozițiilor cu caracter vremelnice se poate reveni ori când, respingând cererea inculpaților de a se menține con-

traproba ordonată ca fiind un drept câștigat care le profită lor și asupra căruia nu se mai poate reveni fără călcarea principiului drepturilor câștigate, pe motivul că prin drepturi câștigate se înțeleg acele drepturi care deja au intrat, nu acele care sunt în perspectivă să între în patrimoniul unei persoane, după cum este în speța de azi, deoarece contraproba admisă nu s'a efectuat și deci neproducându-și efectele, partea care a cerut administrația ei nu a fost vătămată întru nimic, neștiind dacă acea probă va folosi ei sau nu.

Având în vedere că din acest proces verbal se constată că inculpații au ținut o contabilitate foarte sumară, întrebându-se un registru de intrare a mărfurilor, în care s'au înscris mărfurile cumpărate atât cu prețul de cost cât și cu acel de vânzare, fără să noteze precis încasările provenite din aceste mărfuri.

La schimbările în personalul de conducere al magazinului nu s'a făcut socotiri decât unui singur vânzător.

Serviciul de casier a fost îndeplinit de foștii președinți ai cooperativei preot Ioan Iliovici dela înființarea și până la 20 Ianuarie 1922 și de preot Traian Golumba dela 11 Iunie 1922 și până la 20 Ianuarie 1925, fără ca Consiliul să-i numească în aceasta calitate și fără ca în intervalul dela 20 Ianuarie 1922 și până la 11 Iunie 1922 să funcționeze cineva în calitate de președinte; iar la esirea fiecăruia din aceste funcțiuni nu s'a făcut nici o situație a casei și nici nu se constată că s'a predat cassa cu proces verbal, pentru a se vedea starea din orice moment a mersului societății Moșnița.

La fel se constată și despre ceilalți doi inculpați.

Astfel că după urma acestei conduceri, procesul verbal dresat de inspector general I. Popescu-Popa constată la încasări suma de 789.430 Lei și 12 bani și la plăți suma de 734.274 Lei 35 bani, rămânând diferența de 55.155 Lei 77 bani, din care sumă fostul președinte preot Traian Golumba a justificat în fața controlorului Mihail Erena suma de 20.000 Lei, astfel că a rămas nejustificată suma de 35.155 Lei și 77 bani pentru care sumă s'a cerut darea în judecată a inculpaților.

Că constatată fiind lipsa acestei sume din cassa societății cooperativei Moșnița, lipsă ce inculpații nu au putut o combate neînscrisându-se în fals contra procesului verbal, urmează ca judecata să vadă dacă se găsește în fața unei susrageri de fonduri, prevăzută și pedepsită de art. 29 din legea băncilor populare, sau în fața unei neglijențe în conducere pentru care inculpații nu pot răspunde penalicește.

Având în vedere că din citirea articolelor 29 al. 4 din legea băncilor populare și 140 cod. penal român se poate vedea că pentru ca un fapt să între în prevederile art. 29 din legea băncilor populare se cer 4 elemente:

1. Calitatea de administrator, cenzor sau funcționar al unei societăți cooperative,
2. faptul material de susragere sau deturnare din partea inculpaților,
3. că fondul sustras sau deturnat se afla în păstrarea sau mânărea inculpatului, în virtutea calității sale de administrator, cenzor sau funcționar al societății cooperative și
4. intenția delictuoasă în comiterea faptului, de altfel inerentă ori cărei infracțiuni.

Să analizăm faptele constatate în procesul verbal dela dosar.

Elementele 1 și 3 se constată și de dănsule nu este necesar să ne mai ocupăm.

Elementul 2 și anume faptul material de sustragere sau deturnare de fonduri are ființă numai atunci când se constată că inculpatul și-a însușit suma lipsă sau i-a dat o altă destinație decât cea pentru care era destinată.

Orî în speșă de nicăiri nu se constată că inculpații de azi și-au însușit suma de 35.155 lei și 77 bani în folosul lor sau că ar fi destinat-o altor scopuri decât aceluia pentru care implică însăși funcțiunea instituției băncilor populare, pentru că procesul verbal nu constată aceste.

Și nici judecata nu poate trage concluzia că suma lipsă din cassă este datorită faptului sustragerii sau deturnării, pentru că nu are nici o bază pe care să-și sprijine o astfel de concluzie, dat fiind că însuși agentul de control constată că contabilitatea cooperativelor a fost foarte sumară, schimbările de președinți și casieri au fost foarte dese și de cele mai multe ori însuși președinții au îndeplinit și funcțiunea de casieri, astfel că rezultatul cooperării de conducere a băncii populare Moșnița se datorește mai mult unor neglijențe, erori de calcul în registrele întrebuintate și lipsa de capacitate necesară în conducerea unei atare instituții, care toate la un loc sau în parte nu pot face rezonabili penaliceștele pe inculpați, ci numai răspunzători civilmente pentru neglijența lor.

Că deci neexistând elementul sustragerii sau deturnării, nu poate exista nici al patrulea element: intențiunea delictuoasă în comiterea faptului care reiese din cel dintâi.

Că deci judecata, văzând că delictul prevăzută de art. 29 din legea băncilor populare nu are ființă, în baza art. 326 pr. p. urmează să achite pe inculpați, iar în ceea ce privește despăgubirile civile cerute de centrala cooperativelor, rezervă dreptul acestora să se adreseze în justiție pe cale civilă, în baza art. 487 pr. p. care spune că atunci când inculpatul este achitat, pretenșiunile civile se vor cere pe cale separată.

Pentru aceste motive

In numele legii,

Judecătoria achită pe inculpații Gaspar Mertz de 28 ani, Gheorghe Voivodescu și preot Ioan Iliovici de 35 ani, domiciliați în Moșnița și pe preot Traian Columba de 30 ani din Timișoara și în consecință îi apără de orice penalitate în procesul de față.

Rezervă dreptul centralei cooperativelor de producție și consum de a-și valorifica pretenșiunea sa de despăgubiri pe cale civilă.

Pronunțată în ședința publică dela 29 Iulie 1927.
Judecător (ss) Leon Năsturaș. Grefier (ss) L. Contrea.

Notă. Sentința de mai sus o publicăm cu gândul să servească drept pildă tinerilor noștri magistrați, ca redactare și rezolvare juridică a speței.

Voi reaminti, că în scurta vreme, de când pe plaiurile teritoriilor unite ale Ardealului și Banatului funcționează o justiție românească, ea își face datoria cu pricepere. Noi cari urmăm îndeosebi mersul evolutiv al hărniciei judecătorilor noștri în aceste părți ale țării în coloanele revistei de atâta vreme, avem o

mare bucurie. Nu de mult (vezi *Ardealul Juridic* anul VI nr. 2 din 15 Ianuarie 1926) o revistă de drept dela Iași publicase cu titlu de „curiozitate”, iar pentru dl ministru al Justiției ca „document” o carte de judecată a ocolului Șiria din Banat, care se zicea că păcătuște ca limbă și stil juridic neromânești. Am răspuns confratelui, că datoria oficialității și a celor ce ne interesăm de mersul justiției românești, nu poate fi alta, decât lupta pentru îndreptare prin corectări și bunul exemplu, etc., iar a ridiculiza nu înseamnă a îndrepta o stare de lucruri, mai ales că românizarea justiției în Ardeal și Banat, ca început al unificării legislative, merge progresând. Incheiam articolul pomenit cu observarea, că „juriștii și magistrații în Vechiul Regat sunt mult mai fericiți decât noi cei din Ardeal! Ei aplică acolo legile țării și se ocupă de finețe în interpretări savante. Magistrații veniți aci, au pe lângă îndatorirea profesională de a aplica legi de multe ori streine, și pe aceea de pionieri ai românizării și unificării legislative... Tot ce s'a făcut în această direcție în ultimii ani se datorește lor și încă cu ce sacrificii, etc.”

Nu cred, că revista pomenită să mai aibă ceva de zis, citind sentința ce publicăm.

În altă ordine de idei ar fi de evidențiat speșă ce se prezintă, socot, destul de des în fața judecătorilor de ocol.

E greutatea în rezolvirea juridică izvorâtă din faptul, că legea băncilor populare fiind concepută în spiritul legiuirilor române — fatal vine în conflict, ce privește sancțiunile penale, cu legiuirea penală diferită, aflată încă în vigoare aci. E concepția proceselor verbale ca probă în justiție necunoscută juriștilor Ardealului; principiul din legea judecătorilor de ocol din Vechiul Regat, că judecătorul de ocol este și instructor, etc. etc., greutăți rezolvate juridic prin sentința ce publicăm cum am spus cu titlu de exemplu. Altă greutate în rezolvare revine cumințeniei judecătorilor ce sunt obligați a face operă de unificare legislativă în spețele ce izolat au a soluționa.

E cunoscută greșală oficialității noastre diriguitoare de a nu se fi extins și chiar dela unire codul și procedura penală română peste întreg trupul Țării Românești, oricât s'ar considera aceste coduri mai inferioare legiuirilor penale aflate în vigoare în teritoriile alipite. Era o datorie în legătură cu demnitatea Statului și impusă de necesitățile dreptului internațional, ce pretind unitatea cu orice preț a dreptului public, în așa de strânsă legătură cu atâtea legi particulare extinse, ce conțin

sancțiuni penale concepute conform spiritului și textelor codurilor penale românești.

Un exemplu: Legea românească a băncilor populare și cooperativelor sătești extinsă pe întreg teritoriul țării conține natural și sancțiuni penale contra personalului de control și conducere a băncilor și obștiilor, indicând procedura de urmat ca și competența judecătorilor de ocol ca instanță penală de judecată. Se mai prevăd în această lege și articolele din codul penal român ce au a fi aplicate vinovaților pentru falsuri și delapidare. Intrucât la extinderea acestei legi în Ardeal nu s'a prevăzut prin vr'un text anume, cum se vor împăca textele codului penal român la cari se referă această lege cu articolele codului penal ardelean aflat în vigoare aci, se naște întrebarea: judecătorul va aplica pentru delapidarea săvârșită în Ardeal — urmându-se normele de judecare indicate de legea băncilor populare — textele codului penal român sau ardelean, deoarece se știe, că ele diferă?

Iată cum înțelepciunea judecătorului este doar singura garanție de dreptate în unele spețe în epoca de unificare legislativă încălțată pe care o trăim noi judecătorii din provinciile alipite, căci Curtea de Casație nu se ocupă cu astfel de lucruri.

În speță judecătorul a soluționat procesul în mod fericit, luând drept certitudine principiul că legile românești extinse în Ardeal se aplică în totalitate în mod absolut, adică și textele codului penal român ca și de procedură ce ele conțin, oricât aceste texte contrazic principiul mare de drept, că atâta vreme cât într'o regiune de drept penal aparte aceste texte nu contrazic Constituția țării și nu sunt scoase din vigoare în mod expres printr'un anume text, ele își păstrează vigoarea.

Ar mai fi încă și alte observări, pe care le lăsăm pentru altă ocazie, așteptând unificarea codului penal și de procedură, ce se zice că sunt gata.

V. M. D.

1000 coale de hârtie pt. concipiat . . . Lei 350.—
 1000 coale de hârtie albă (Velină) . . . Lei 540.—
 1000 coale hârtie pt. mașină Lei 480.—
 12 buc. de creion Hardtmulh Lei 36.—
 1000 buc. Plicuri oficiale Lei 240.—

Papetărie și tipografie Boros

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 2. — Telefon 10-83.

**Imprimate pentru avocați
 în depozit permanent.**

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Înalta Curte de Casație

Tribunale

Intabulare execuțională. Când are valoare? Materie de faliment. Intabularea în cf. este valabilă, chiar dacă este făcută după declararea în stare de faliment a debitorului, dacă însă cererea a sosit la autoritatea cf. mai înainte de începerea efectului declarării falimentului.

Autoritatea cf. este datoare să rezolve recererea primită în conformitate cu starea din cf. existentă în momentul primirii recercării, indiferent de data rezolvării și de starea din cf. dela această din urmă dată. (N. C. 1205/927 Trib. Odorhei S. II C. J. 927.)

Notă. Deși în speță, din Deciziunea A. G. 1205—927 a Tribunalului Odorhei, Secția II, nu rezultă clar starea de fapt, deoarece se constată că la 29 Septembrie 1925 a sosit la Secția Cărții Funduare recercarea de intabulare a dreptului execuțional de ipotecă, a Firmei intimată „Furnica”, asupra imobilelor și dreptului de uzufruct a firmei recurențe „Târnoaveana”, nu se poate constata precis data la care s'a înregistrat la Secția Cărții Funduare, cererea de intabulare a dreptului de proprietate asupra imobilelor din litigiu, a Firmei recurențe. Se spune că Firma recurentă „a cumpărat” imobilele urmărite la 4 Octombrie 1925 și mai târziu că „a devenit proprietară funduară” la 17 Maiu 1927, din ceace nu se poate constata data înregistrării. Însă fiindcă ambele aceste date sunt ulterioare datei de 29 Septembrie 1925, la care a sosit recercarea de intabulare a Firmei intimată, credem, se poate discuta în drept, chestiunea de mai sus și fără clarificarea mai precisă a stării de fapt, susarătată.

Fapt este că Secția Cărții Funduare a Judecătoriei Crisur, a ordonat intabularea dreptului de ipotecă execuțională a Firmei intimată, asupra imobilelor urmărite, ca fiind proprietatea Firmei recurențe, la 29 Septembrie 1925, deși această Firmă la această dată nu figura ca proprietară funduară asupra acestor imobile.

Pe lângă această stare de fapt Judecătorii de Ocol, Secția Cărții Funduare a violat art. 71 din Regulamentul Cărților Funduare care pretinde că la data înregistrării unei petiții de intabulare a dreptului de ipotecă execuțională trebuie ca următorul să fie proprietar. În speță nefiind la data de 29 Septembrie 1925, firma recurentă, proprietară funduară, Secția Cărților Funduare, trebuia să respingă recercarea Firmei intimată. Intrucât însă s'a admis cererea firmei intimată, Deciziunea Secției Cărților Funduare, era ușor de atăcat pe motivul violării art. 71 Reg. C. F.

Cum însă, firma recurentă a atăcat această Deciziune pe motivul că intabularea execuțională este fără valoare, deoarece este făcută după începerea efectului declarării sale în faliment și cum Tribunalul a constatat că declararea în faliment a firmei recurențe s'a înlămplat deabia la 27 Februarie 1926, Tribunalul corect a respins acest motiv de recurs. Această pentru că în conformitate cu reg. C. F. un drept real se câștigă asupra unui imobil la data înregistrării petiției, în speță la 29 Septembrie 1925 și nu la data rezolvării în speță, 17 Maiu 1927. La data înregistrării recercării firmei intimată, adică la 29 Septembrie 1925, firma recurentă nu era în faliment și astfel motivul invocat de această firmă în recursul său, este nebazat și Tribunalul corect a respins acest motiv.

Având în vedere că firma recurentă și-a bazat recursul său pe singurul motivul acesta, fără să amintească al doilea motiv, invocat de Tribunal, din oficiu, adică că Secția Cărții Funduare nu putea intabula dreptul de ipotecă execuțională asupra imobilelor urmărite, deoarece la data recercării, firma recurentă nu era proprietară funduară;

Având în vedere că recursul se poate rezolva și de regulă se și rezolvă, fără audierea părților numai în baza motivelor invocate în petiția de recurs și în termenul legal;

Și, deși motivul de admiterea recursului invocat din oficiu de Tribunal, este întemeiat, totuși Tribunalul greșit l'a admis, intrucât nu a fost invocat și de recurentă în petiția de recurs. Și deoarece nu motivele invocate de recurentă a adus câștigarea recursului, ca atare aceasta la nici un caz, nu avea drept la cheltuiel de recurs.

Dr. Simion Turtea

Excepție dilatorie ridicată în baza pct. 6 al art. 180 pr. civ. Pentru conducerea unui proces prin care se atacă legitimitatea unui copil ca și pentru facerea acțiunii ce pune în mișcare un asemenea proces, se cere o procură specială (Art. 696 și 642 pr. civ.), aceasta pentru că:

Din caracterul pur personal al drepturilor privitoare la căsătorie, — urmează regula art. 643 al. 4, conglăsuitoare cu practica actuală, după care pentru pornirea acțiunii, sau a acțiunii reconvenționale, advocatul are nevoie de procură specială.

Nu este suficientă procura generală conf. art. 102 sau cea dată conform art. 103 pentru purtarea procesului

ambele restricțiuni sunt motivate de natura personală a proceselor matrimoniale.

Procura specială, dată într'un proces pornit pentru declararea de ilegitim a unui copil, trebuie să indice precis și lămurit obiectul acțiunii și că este dată pentru facerea acțiunii.

Conform art. 75 și 110 pr. civ. nu se pot completa și întregi lipsurile decât la procurile prevăzute de art. 102 și 163 pr. civ. iar nu și la procurile date în procesele matrimoniale și altele similare. (N. C. 1215/927 Trib. Ciuc S. II.)

Recurs contra sentinței judecătorești dată asupra hotărârei pretorului de plasă. Admisibilitatea lui. Motivarea recursului numai la dezbateri e tardivă, când recursul nu s'a declarat în regulă. Apelurile contra hotărârilor date de pretorii plăsei în toate contravențiunile, se judecă de judecătorii de ocoale respective în conformitate cu art. 52 din legea pentru judecătorii de ocoale din 28 Decembrie 1907 din vechiul Regat, — ori conform art. 106 din aceeași lege, calea de atac, contra sentințelor (cărților de judecată) pronunțate de judecătorii de ocoale în ultima instanță, este recursul la tribunal, bazat pe motive de exces de putere, incompetență violare de lege, omisiune esențială și denaturare de acte.

Recursul declarat de apărătorul acuzatului, fără arătarea cauzelor de nulitate și nemotivat nici în scris în termenul legal, (5 zile) prevăzut de art. 106 din legea Jud. de Ocoale (vechiul regat), trebuie considerat ca nemotivat. Motivarea orală a recursului la dezbateri are loc, numai atunci când, odată cu declararea orală sau facerea în scris a recursului, au fost arătate precis și cauzele de nulitate la care recursul a fost bazat. (N. P. a 19—927 Trib. Odorhei S. I.)

Curșii de Apel

Uzucapiune. Uzucapiunea tabulară față de persoanele directe și terțe. Cheltuelile făcute asupra unui lucru de un posesor de rea credință. Prescripțiunea asupra persoanelor puse sub curatelă.

Este un principiu fundamental al cărților funduare, că față de persoanele care se află într'un raport de drept personal (obligațional), înscrierea în cartea funduară n'are nici un efect specificat și nu modifică de loc raporturile lor personale, în care trebuiesc judecate drepturile și obligațiunile lor, — ci numai față de terțe persoane (fiind în același timp și de bună credință), — cari nu sunt în vre'un raport personal, creează înscrierea în cartea funduară, o situație judiciară, care trebuie judecată neapărat în baza stării de fapt înscrisă în cartea funduară.

Așa că, potrivit principiului de mai sus și în conformitate cu disp. art. 149 și 150 din regulam. cărții funduare, atât doctrina cât și jurisprudența, au interpretat art 1467 c. civ. austr. întotdeauna așa că situațiunea de drept numită uzucapiune tabulară, nu există decât în favoarea terților persoane de bună credință.

Că prin urmare, în speță, fiind vorba de persoane directe (pârâții fiind copiii defunctului), cari au câștigat drepturi prin intabulațiune, e de a se aplica față de ele normele generale ale prescripțiunii, adică prescripția de 30 ani și nu cea de 3 ani.

În ce privește cheltuelile făcute pentru lucru de posesorul de rea credință (art. 336. c. civ.), se aplică ceea ce se hotărăște la mandat, asupra cheltuelilor făcute de acel ce fără mandat girează afacerile altuia, și după dispozițiunile art. 1035 c. civ., dela mandat, — cine fără autorizație se amestecă în afacerile altuia, își asumă toate urmările.

Ca atare, în baza art. 1036 c. civ. — cel ce fără a avea căderea îngrijește de afacerile altuia, — numai când acea îngrijire e făcută în scopul de a îndepărta paguba iminentă, are drept să fie îndestulat de cheltuelile necesare sau de acelea făcute potrivit scopului menționat; iar în caz contrariu, dacă acest folos covârșitor nu este evident, cel pentru care s'a făcut îmbunătățiri în sensul art. 1018 c. civ., nu este ținut la vre-o restituire.

În lipsă de descriere amănunțită a imobilelor primite de cineva, — se presupune că le-a primit dimpreună cu toate accesoriile necesare pentru obișnuita folosință, în stare de a fi întrebuințate și de o mijlocie utilitate. (art. 518 c. civ.)

Când art. 1459 c. civ., decretează că nu se poate începe prescripțiunea între persoanele puse sub tutelă sau curatelă și tutorii ori curatorii lor, atât timp cât durează administrațiunea acestor tutori, curatori, — reglementează numai raporturile directe între cei puși sub curatelă și curatorul lor; — iar atunci când ca în speță, nici pârâții sau antecesorul acestora de drept nu i-a fost curator, — dispozițiunile textului menționat nu-și are aplicațiune. (Nc. 492—927 C. Apel Brașov S. II.)

Curtea de Casație

Legea vămilor. Forța probantă a unui proces verbal de contrabandă vamală. Din coroborarea art. 199 și 222 din legea generală a vămilor rezultă că infracțiunea la această lege poate da naștere la două acțiuni: una cu caracter fiscal și alta cu caracter pur penal.

Dispozițiunea din art. 215 l. vămilor care prevede că procesele-verbale aprobate de administrația generală a vămilor fac dovada până la înscrierea în fals, se referă numai la acțiunea fiscală și restricțiunile ce menționatul text impune Tribunalului — de asemenea se referă numai la această acțiune și pentru cazul când Tribunalul va judeca ca instanță de apel.

Aceasta apare și mai evident din aliniatul ultim al art. 199 aceeași lege, potrivit căruia în cazurile când legea prevede pe lângă condamnățiunile civile și pedeapsa închisorii pentru același fapt procesele verbale se vor dresa în dublu exemplar, dintre care unul se va înainta spre aprobare Direcțiunii generale a vămilor (acțiunea fiscală), iar celălalt se va înainta Parchetului Trib. respectiv, care după ce va instrui afacerea o va trimite Trib. corecțional care va judeca

după dreptul comun (acțiunea penală) art. 212 aceeași lege în dezvoltarea principiului pus prin art. 199 din legea vămilor lămurește că „acțiunea publică” privitoare la un fapt pedepsit cu închisoarea, va fi cu totul independentă de urmărirea pentru amenzi și că ea se va exercita de Ministerul public după regulile proceduri penale.

Regula generală a procedurii penale, la care trimite acest text, este că mențiunile cuprinse într'un proces-verbal fac credința până la dovada contrarie și deci pot fi combătute prin mijloacele obicinuite de probațiune, inclusiv proba cu martori. (Cas II. Decizia 4175/926)

...

Reinoire de proces. După admiterea și administrarea probelor într'o acțiune de reinoire de proces, se pune chestiunea nu dacă deciziunea dată în procesul fundamental a fost întemeiată pe baze juridice corecte, ci numai dacă prin noule dovezi administrate, reclamantul a reușit să arate neveracitatea afirmațiilor de fapt decisive nedovedite în procesul fundamental, care să aducă stabilirea a noii stări de fapt și ca atare aplicarea altei norme de drept decât aceea aplicata în procesul fundamental.

Că deși acțiunea de reinoire de față e admisibilă în principiu și s'a ordonat administrarea de noi dovezi cu martori, însă martorii audiați de instanțele fundamentale fiind martori cari de fapt au fost dela început de față la încheerea târgului între părțile azi în proces și vânzătoarea A. M., iar martorii audiați în acțiunea de reinoire și a căror depuneri au fost analizate, fiind martori care relatează lucruri după încheerea târgului, nefiind anume când s'a încheiat târgul, sau deși a fost de față martorul B. I., dar fiind lume multă în prăvălia vânzătoarei A. M., n'a observat anume cum s'a încheiat târgul: urmează că cu nimic martorii din cererea de reinoire n'au schimbat starea de fapt din procesul fundamental, anume că reclamantul a cumpărat prima dată imobilul din litigiu dela vânzătoarea A. M., în tovărășie cu pârâtul. (Curtea de Apel Brașov s. II. N. C. 118/1927/32)

...

Convenție de întreținere. Când se poate pretinde echivalentul ei în numerar. Aplicațiune. Conform normelor generale de drept, de câte ori e vorba de întreținere, această întreținere este a se da în natură, și nu numai atunci se poate pretinde echivalentul în bani când, din vina celui obligat, întreținerea nu se poate da în natură; ori în speță, nedovedindu-se nici o vină de partea pârâților, ba fiind înșiși reclamanții cei vinovați de neprimirea alimentelor în natură, nepermițând ei pârâților să locuiască împreună și să lucreze pământul, susținerea recurenților în această privință a fost cu drept cuvânt de considerat ca neîntemeiată. (Cas. I. dec. 605 din 1 Martie 1927).

...

Jurământ supletoriu. Lăsarea lui la aprecierea instanței. Art. 371 și 376 pr. c. Ardeal. Intrucât paragr. 371 pr. civ. Transilvania lasă aprecierea instanțelor deferirea jurământului în cazul când ca în speță susținerile părților sunt întărite și de alte dovezi, nu se mai poate susține, că prin violarea paragr. 375 pr. civ. Tribunalul a deferit jurământ reclamantului și aceasta cu atât mai mult cu cât Tribunalul motivează

în mod logic de ce a deferit jurământ reclamantului iar nu pârâtului. (Cas. I. dec. 152 din 19 Ian. 1927).

...

Condițiunile cerute de art. 77 p. a. din legea matrimonială, pentru desfacerea căsătoriei. Părăsirea domiciliului cu just. motiv. Din dispozițiunile art. 77 p. a. din legea matrimonială în vigoare în Ardeal, rezultă că pentru ca să poată fi desfăcută căsătoria din vina soțului părăsitor, trebuie să se stabilească mai întâu că acesta a părăsit domiciliul conjugal fără just motiv și în al doilea rând, că a refuzat restabilirea conviețuirii tot fără just motiv.

Este cert, că atunci când soțul părăsitor cu just motiv a întrerupt conviețuirea, el nu poate fi constrâns de celalt soț să se reîntoarcă, prin urmare refuzul său fiind justificat, el prin acest refuz nu servește cauza de divorț mai sus menționată. (Cas. II, decizia civilă 407 din 4 Decembrie 1926).

...

Execuție nemijlocită. Condițiunile ce trebuie să întrunească un act public pentru a se putea cere o atare executare în baza lui. Creanță prin care se stipulează plata într'o anumită monedă sau aur. Din dispozițiunile legii execuționale și ale art. 111 din legea 34/1874, în vigoare în Ardeal, rezultă că un act public pentru a putea fi apt de execuție nemijlocită trebuie să fie exact, complet și cert, să se arate în el în mod precis titlul și obiectul obligațiunii, termenul de împlinire, iar obiectul de plată să fie bine fixat în ce privește cuantumul, cât și felul monedei. În speță actul notarial, pe baza căruia recurentul și-a reclamat creanța, stipulând anume ca plata creanței să se facă în moneda care va servi, la data împlinirii, drept mijloc de plată în Austro-Ungaria, sau la dorință, această monedă în aur, deci într'o monedă care astăzi nu mai există, în asemenea condițiuni nu mai poate fi vorba de o creanță lichidă, certă, intrucât se impune conversiunea obligațiunii în alte mijloace de plată, împrejurare care poate da loc la discuțiuni, interpretare, și deci actul de discuțiune neîntrunind condițiunile cerute de lege, el nu constituie un act pe baza căruia se poate cere execuțiunea nemijlocită, fără chemare prealabilă în judecată. (Cas. II, decizia civilă 345 din 1926).

...

Înstrăinarea imobilelor. Condiții cerute în acest scop de ordonanță nr. 4420 din 8 Octombrie 1918 a guvernului Ungar. Existența actului scris. Se cere și în cazul aranjării de moștenire ce cuprinde o înstrăinare de imobile. Ordonanța Consiliului de miniștri ungar nr. 4420 din 8 Oct. 1918 în vigoare în Transilvania, cere pentru valabilitatea oricărui act juridic, prin care se înstrăinează un imobil, ca acel act juridic, se fie cuprins într'un document scris.

În lipsa unor dispozițiuni contrare, actul înscris prevăzut de această ordonanță, este necesar pentru toate înstrăinările, indiferent de natura lor.

Deci în speță, înțelegerea făcută între membrii familiei pentru aranjarea dreptului de moștenire a averii imobile părintești fiind deasemenea o înstrăinare de imobile, citata ordonanță este aplicabilă în principiu.

Deși această ordonanță a intrat în vigoare la 15 Octombrie 1918 ca totuși, nu se aplică numai dela această dată, ci întrucât se referă la obligația de a

avea act scris, are efect retroactiv cu excepția a trei cazuri enumerate în art. 1 din această ordonanță.

Intrucât în speță, Curtea de apel a declarat această ordonanță ca neaplicabilă pe motiv, că instrăinarea s'ar fi făcut anterior intrării în vigoare a acestei ordonanțe, fără însă să fi constatat mai întâi existența vreuneia din excepțiunile prevăzute de art. 1 care ar justifica o astfel de argumentare, sentința atacată cu recurs este a se considera ca fiind dată cu violarea menționatei norme de drept, și prin urmare urmează să fie casată. (Cas. I. dec. 1604 din 7 Iunie 1927).

Circumstanțe atenuate. Gen de pedeapsă mai ușoară decât cea prevăzută pentru infracțiunea imputată. Obligația instanței de fond în calcularea pedepsei. Art. 92 cod. pen. ungar. Dacă instanțele găsesc că este locul de a se cobori în gradarea pedepselor și a se aplica inculpatului un gen de pedeapsă mai ușor decât acela prevăzut pentru infracțiunea săvârșită, atunci pentru a da în asemenea caz un vădit efect dispozițiunii art. 92 c. pen. ele sunt datorate să reducă durata pedepsei sub minimum general al genului de pedeapsă dela care s'au coborât.

Prin urmare, în speță, instanțele de fond aplicând în loc de recluziune, pedeapsa închisorii corecționale, erau datorate să reducă aceeași pedeapsă sub minimum general al recluziunii aplică sub 6 luni. (Cas. II. dec. pen. 328 din 1927).

Pensii în Ardeal. Care este maximul pensiei acordate pensionarilor din Ardeal. Legea LIV din 1912 referitoare la salarizarea și pensionarea funcționarilor de Stat din Ardeal prevede că maximul de pensie anuală ce se poate acorda unui funcționar de stat pus în poziție de retragere pentru a-și regula drepturile la pensie, nu poate depăși suma globală de 10.000 coroane anual.

Decretul lege 1462 din 2 Aprilie 1920 modificând această lege de pensii, în vigoare până la data punerii în aplicare a noii legi generale de pensii din 1 Octombrie 1923 a mărit cota anuală de pensie ridicând maximul anual de 10.000 coroane sau 5.000 lei, la maximul anual de 10.000 lei, peste care nici un pensionar nu poate dobândi sau cere o pensie anuală mai mare oricâți ani de serviciu ar avea.

În speță, întrucât însuși recurentul recunoaște că primește o pensie lunară de 1899 lei sau o pensie anuală de 22.788 lei, cu mult peste maximul de 10.000 lei anual admis de decretul leg 1462 din 2 Aprilie 1920, el nu se poate legal plânga că i s'a stabilit o cotă de pensie mai mică decât aceea prevăzută de lege. (Cas. III. dec. 520 din 18 Mai 1927)

Vânzare: Întârzierea vânzătorului în expedierea mărfii. Vânzătorul poate executa vânzarea și după expirarea termenului, dacă cumpărătorul nu i-a comunicat expres renunțarea la contract. În conformitate cu disp. art. 353 și 354 din c. com. în vigoare în Ardeal, partea vânzătoare în întârziere cu executarea predării mărfii, poate chiar și după expirarea termenului fixat pentru executarea obligațiunii să stăruie în îndeplinirea contractului și să expedieze

valabil marfa vândută, dacă după expirarea termenului cealaltă parte contractantă nu i-a comunicat expres renunțarea la contract și această renunțare nu i-a ajuns efectiv la cunoștința sa, mai înainte ca marfa comandată să fi fost expediată.

În speță, întrucât intimata nu a primit telegrama de renunțare la contract din partea recurentei cumpărătoare decât numai după 20 de minute după ce marfa îi fusese deja expediată din gară, și Curtea de apel ținând seamă de momentul când această renunțare a ajuns efectiv la cunoștința intimitei, în mod legal a înlăturat ca nevalabilă o atare renunțare și a obligat pe recurentă la plata mărfii expediate. (Cas. III. dec. 304 din 19 Martie 1927).

Reînnoirea proceselor. Condiții de admitere. Aplicațiune. Art. 139 pr. civ. Ardeal. În conformitate cu disp. Art. 139 din pr. civ. Ardeal, părțile pot face cerere de reînnoirea procesului numai în cazul când după ridicarea la valoarea de drept a hotărârei au ajuns în posesiunea unor astfel de probe care au o influență hotărâtoare asupra fondului și de care nu s'au putut servi în procesul fundamental în afară de vina lor. În speță, nefiind cazul, cererea de revizuire, făcută în baza art. 291 din pr. civ. din Vechiul regat care nu se aplică în speță se respinge ca inadmisibilă. (Cas. III. dec. 51 din 21 Ianuarie 1927).

Instrăinări după 1 Decembrie 1918. Nulitatea lor. Aplicațiune la instrăinări autorizate de guvernul ungar după această dată. Conform decretului No. VII din 19 Februarie, 1919, al Consiliului dirigent, ratificat prin legea din Monitorul Oficial dela 2 Noembrie, 1921, sun nule de drept și de fapt toate actele referitoare la bunurile Statului de orice natură, din ținuturile alipite prin hotărârea Adunării Naționale dela Alba-Iulia, cari s'au încheiat după data de 1 Decembrie 1918, fie de guvernul ungar, fie de organele sale, fie de orice alte persoane sau organe, afară de guvernul român prin Ministerul respectiv.

În speță, contractul invocat de intimat se referă la un asemenea bun al Statului, — el fiind încheiat la 12 Februarie 1919 și aprobat de Consiliul de miniștri ungar la 21 Martie, 1919, întră în categoria celor sus arătate, necesară fiind pentru valabilitatea lui aprobarea guvernului român, prin ministerul de agricultură și domenii.

Nefiind dată în speță o astfel de aprobare, iar aprobarea Comitetului agrar neputând fi luată în considerare din punct de vedere al menționatei legi, căci comitetul agrar și comisiile de expropriere nu au competența a da asemenea aprobări, contractul în litigiu este nul, — competența comitetului agrar și a comisiilor de expropriere, limitându-se numai la cesiunile expres stabilite prin legea agrară și regulamentul ei. (Cas. I. dec. 1252 din 9 Mai 1927).

Legea agrară pentru Transilvania. Indisponibilitatea moșiilor dela data de 1 Februarie, 1921. Nerespectarea acestei dispozițiuni. Nulitatea actelor de

Instrăinare, sau ipotecă. Conform disp. art. 3 din legea agrară pentru Transilvania moșiile și părțile de moși expropriabile, potrivit legii sunt lovite de indisponibilitate în tot ceia ce privește aplicarea legii din ziua de 1 Februarie 1921 fără îndeplinirea nici unei alte formalități.

Așa dar, orice instrăinare, desmembrare sau orice altă dispozițiune, rămâne fără efect în ceia ce privește aplicarea legii.

Intrucât în speșă este vorba de o vânzare și o ipotecă efectuată după data de 1 Februarie 1921, conform dispozițiilor textului de lege citat, imobilele vândute fiind lovite de indisponibilitatea prevăzută de lege, cumpărătorul nu poate invoca dispozițiunile de favoare ale legii agrare, deoarece din punctul de vedere al exproprierii vânzarea este nulă și inexistentă ca și ipoteca, care ar fi fost valabilă numai pentru acea parte din moșie care n'a fost expropriată, ceia ce în speșă nu e cazul căci moșia a fost expropriată în întregime, deci e nulă în întregime. (*Cas. I. dec. 727 din 2 Martie 1927.*)

* * *

Vânzare. Contract oneros. Eroare asupra persoanei cumpărătorului. Nu poate atrage nulitatea vânzării.

Conform principiilor de drept, când eroarea cade asupra persoanei la contractele cari au fost făcute intuitu personae, aceasta poate atrage anularea contractului.

Atunci însă când este vorba de un contract la care persoana nu joacă rolul principal, nu poate fi anulat contractul.

Intrucât în speșă, este vorba de un contract de vânzare, adică de un contract oneros, la care condițiunea persoanei joacă un rol secundar, eroarea preținsă asupra persoanei cumpărătorului nu putea să atragă invalidarea contractului, astfel că în mod greșit instanța de fond a admis acțiunea pe această considerațiune. (*Cas. I. dec. 416 din 14 Februarie 1927.*)

* * *

Sechestrul. Cererea făcută în Ardeal de a se sechestra asigurător unele mobile aflate în Ardeal și unele imobile din Vechiul Regat. Aplicarea art. 227 și 228 [din legea execuțională cu privire la mobile. Este cert și înră cu totul în spiritul legii că prevederile art. 227 și 228 din legea de execuție nu pot fi aplicabile decât atunci când bunurile mobiliare se află pe teritoriul unde legea execuțională își are aplicațiunea.

A admite că bunurile mobiliare ar urma soarta celor imobiliare în caz când acestea se află pe un alt teritoriu, ar însemna a face imposibilă sau cel puțin a îngreuna în mod considerabil urmărirea bunurilor mobiliare, instanța chemată să ordone sechestrul neavând posibilitatea să aplice dispozițiunile legii execuționale în vigoare în Ardeal referitoare la bun-

urile mobiliare.

Prin urmare, în speșă, tribunalul interpretează în mod greșit art. 227 și 228 de mai sus când respinge și partea din cerere de a se ordona sechestrul asigurător asupra mobilelor aflate pe teritoriul unde legea execuțională este aplicabilă. (*Cas. II. decizia civilă 322 din 1926.*)

* * *

Slingerea de către instanță a procedurii penale contra inculpaților. Când poate avea loc?

Art. 323 pr. pen. prevede în adevăr că în caz când acuzatorul a renunțat la acuzare în cursul debaterii principale, iar lezații cari au făcut denunțul precum și aceia cari au anunțat pretențiunile nu s'au înfățișat, deși au fost citați, sau dacă dintre lezații înfățișați nici unul nu și-a însușit reprezentarea acuzării, deși au fost provocați, instanța va stinge procedura penală contra inculpaților.

Aceste dispozițiuni, însă, își pot avea aplicațiunea numai în cazurile când procedura penală este pornită de ministerul public pentru o infracțiune care se urmărește din oficiu, sau când ministerul public, potrivit art. 41 pr. pen. și-a însușit reprezentarea acuzării pentru o infracțiune ce se pedepsește numai după cererea făcută de vătămat și numai până la darea hotărârei primei instanțe (art. 38 p. p.). (*Cas. II. decizia penală 4330-926.*)

* * *

Acțiune cambială. Mandat de plată cambial. Poate fi dat pentru cambiile în alb, cu termen fixat de creditor, dacă n'a existat între părți convenție cu privire la fixarea scadenței. În fapt: Din decizia supusă recursului se constată că în urma cererii reclamantei, Tribunalul a emis mandat de plată cambial contra debitorilor, emitent și recurentul acceptant, pentru o sumă de lei datoraji în baza a patru cambii scadența la 3 Septembrie 1925 cu 15 la sută dobânzi și 288 lei cheltueli pe protest.

În contra acestui mandat de plată a ridicat excepțiuni recurentul, susținând că acțiunea în recurs a reclamantei împotriva sa ca girant este decăzută, pentru că reclamanta a dat cambiilor scadență potrivit convențiunei existente, întrucât în locul datei de 1 August a complectat cambiile în alb cu scadența la 3 Septembrie 1925, protestându-le la această dată.

Tribunalul găsiind întemeiate aceste excepțiuni a admis cererea și a anulat mandatul de plată cambial, iar Curtea de Apel prin decizia supusă recursului a schimbat sentința primei instanțe și a menținut mandatul de plată.

Pentru a da această soluțiune Curtea constată în fapt că nu a existat vre-o convențiune între părți asupra fixării datei scadenței, cum recurenții susțin, ci din potrivă creditoarea Bancă, a pășuit în mai multe rânduri pe debitori, preschimbând cambiile și că la ultima preschimbare cambiile au fost emise în

alb și apoi completate de Bancă cu scadența de 3 Septembrie 1925, când au și fost protestate.

In drept: Față de constatarea suficient motivată a Curței de Apel că n'a existat nici o convențiune accesorie cu privire la fixarea scadenței și că această scadență a fost completată de creditoare în cambiale emise în alb, ceea ce legea cambială în vigoare în Ardeal permite, motivele invocate de recurent, în sensul că o asemenea convențiune accesorie ar fi existat, rămân lipsite de orice bază legală și întrucât deciziunea Curței de fond se menține în mod suficient pe această constatare de fapt recursul este neîntemeiat. (*Cas. III, dec. 417 din 4 Mai 1927*)

Legea agrară. Fixarea prețului maxim. Criterii. Aplicațiune. După disp. art. 50 din legea pentru reforma agrară în Transilvania, prețul terenurilor expropriate se fixează pe jugăre cadastrale, pe categorii și calități pe pământ; el se determină în orice elemente de apreciere și anume prețul de vânzare al pământului în localitate și în vecinătate în anul 1913; prețul din anul 1913.

Legea prevăzând ca maximum al prețului terenurilor expropriate, prețul pământului din 1913, prețul cu care a fost cumpărată moșia în 1918, adică la o altă epocă de cât cea prevăzută în lege, nu putea obliga comisiunea, așa că odată ce s'a stabilit prețul de vânzare al pământurilor în localitate în anul 1913, Curtea de apel acordând intimatului o sumă ce nu depășește acest preț, n'a violat art. 30 arătat. (*Cas. S. Unile, dec. 25 din 5 Mai 1927.*)

Infracțiune la legile fiscale. Elementul intențional. Constatarea lui. Culpă. Consecințe. Art. 108 și 122 Legea spirtului din Ardeal. Din art. 122 din legea 28 din 1908 privitoare la spirt și din art. 96 din legea nouă din 1909 privitoare la admiterea impozitelor publice, rezultă în mod clar că pentru existența unei infracțiuni la legile fiscale instanțele îndreptățite de a judeca asemenea infracțiuni sunt datorate a constata în prim rând intențiunea din partea infractorului de a păgubi fiscalul, element care este esențial și în lipsa căruia infractorul trebuie achilat.

Prin urmare, din moment ce în speță nu numai că instanța de fond, nu constată intențiunea recurentului de a frustra fiscalul (prin eșirea din fabrica sa a unei cantități de spirt fără plata taxelor legale, spre a fi plasat într'un depozit liber, unde spirtul nici nu a ajuns) ci din contra însăși instanța de fond constată lipsa acestui element, de oarece ea arată că faptul a avut loc numai din cauză că recurentul nu ar fi supravegheat în mod suficient personalul său, deci că ar fi lucrat în mod imprudent, recurentul nu putea fi condamnat în baza art. 108 din legea privitoare la spirt din Ardeal. (*Cas. II, dec. pen. 845 din 927. Casat fără trimitere.*)

INFORMAȚIUNI

Uniunea Avocaților din România cu autorizația Min. de Interne Nr. 8306 A/1927 a organizat o *Loterie* pentru construirea în București a *Căminului Avocaților* cu săli de bibliotecă, de conferințe și birou de asistență judiciară. Tragerea este la 1 Ianuarie 1928. Vor fi 319 câștiguri, începând dela 100.000, în valoare totală de 3.000.000. De vânzare bilete de 100, 40 și 20 lei.

Pentru dnii avocați și magistrați recomandăm următoarele cărți de drept, absolut necesare: *Volumele XI-XII* din Codul General al României; *Legi noi de unificare* aplicabile în întreagă țară (Vechiul Regat, Ardeal, Bucovina și Basarabia), adnote cu referințe și note de trimitere de C. Hamangiu, Consilier la Inalta Curte de Casație, directorul revistei „Pandectele Române”. Un mare volum, legat în pânză, hârtie velină, tipărit pe 2 coloane, cu 1240 pagini. Prețul 600 lei. Editura Librăriei Alcalay, Calea Victoriei 27, București.

A apărut: *Codex Romaniae* cuprinzând toate codurile cu ultimele modificări: Noua Constituție, Codul civil, Procedură civilă, Codul comercial, Codul penal, Procedura penală, Legea accelerării și Codul Silvic, cu un index alfabetic general, adnotat cu referințe și note explicative de C. Hamangiu, Consilier la Inalta Curte de Casație, director al revistei „Pandectele Române”. Un volum format portativ de buzunar, tipărit de 2 coloane, legat elegant în pânză, hârtie subțire specială, cu peste 1000 pagini. Prețul 350 lei. La mijloc, tipărit pe hârtie colorată, se află în dicționar Juridic latino-român, de toate expresiunile latine de drept. Editura „Cultura Națională” Str. Paris 1, București.

A apărut: *Opera completă în 4 mari volume*, premiate de Academia Română cu marele premiu al Statului „Gh. Assachi”; *Codul civil adnotat* cu trimiteri nenumerate la doctrina franceză și română și cu jurisprudența română completă dela 1868 până la 1926, cu indexe alfabetice la fiecare articol, de C. Hamangiu, Consilier la Inalta Curte de Casație, directorul revistei juridice „Pandectele Române”. Fiecare volum broșat 400 lei. Toate 4 volumele 1600 lei. Legate în pânză 2050 lei. Editura Librăriei Alcalay, Calea Victoriei 27, București.

A apărut în Biblioteca Juridică editura Cultura Națională 1927 București *Noua lege a Timbrului și Impozitului pe Acte și Fapte juridice din 1927 Adnotată și Comentată de dl. Corneliu Botez* Consilier la Inalta de Casație și Justiție.

Cartea aceasta de un cuvârșitor interes și importanță pentru dnii avocați și magistrați alcătuiește

un volum de 584 pagini admirabil tipărit și conține — autorul ne-a dat 5 ediții anterioare — *expunerea și analiza* dispozițiilor actualei legi în ordinea articolelor cum și doctrina și soluțiunile jurisprudențiale asupra cazurilor mai complicate la care a dat naștere aplicarea legii în dispozițiunile remase în vigoare în *comparațiune* unde s'a simțit nevoie și cu legile *ardelene, bucovinene și basarabene* sau streine. Costul unui volum tipărit pe hârtie velină frumos legat în pânză este de 500 lei și se găsește la editori, la toate librăriile și la autor în București, Str. Nordului 8.

• • •

A apărut „*Legea de Expropriere pentru cauză de utilitate publică*” cu anexe: legile din Franța, Vechiul Regat, Transilvania, Bucovina, Basarabia și formularul actelor cerute de lege întocmit ce privește *doctrina de Petre Alex. Măinescu și Jurisprudența de Dem. D. Stoenescu*, ambii avocați din Craiova. Tiparul „Prietenii Științei” Craiova. Prețul acestui volum pe peste 500 pagini, tipărit pe hârtie velină, este de 500 lei. Volumul este precedat de o frumoasă prefață de dl *C. Hamangiu*, consilier la Casație. Exproprierea în România Mare a fost și este cum știm de o mare importanță și prețioasă lucrare apărută — conținând pe lângă textul legii din 1864 toate modificările din 1900, 1913 și 1925, Noua Constituție precum și legile din toate teritoriile alipite — fac ca această mare problemă națională să fie cât mai bine lămurită și cât mai complex discutată. Vom reveni cu o dare de seamă în curând.

• • •

Noua lege a Chiriilor și Legea Proprietarilor comentate și adnotate de *Corneliu Botez*, consilier la Inalta Curte de Casație, în colaborare în ce privește doctrina și jurisprudența recentă cu *Eugen A. Barasch* avocat. Editura Alcalay București, Calea Victoriei. Prețul 125 lei. Lucrarea dlui consilier Botez vine la timp pentru ajutorul rezolvării multor greutăți juridice ridicate de Noua lege a chiriilor: mai ales în Ardeal unde față cu regimul rechizițiilor aplicabilitatea noii legi pare discutabilă. Conținând expunerea de motive, desbaterile parlamentare, cât și mai ales jurisprudența la zi sub fiecare articol această carte este indispensabilă dlor avocați și magistrați, cărora le-o recomandăm îndeosebi. Se găsește de vânzare la librăriile din Cluj și la autori în București. Odată cu restabilirea regimului dreptului comun devine de actualitate și *Legea proprie-*

tarilor a cărei aplicare fusese suspendată în anul 1926, și de care se ocupă autorii în volumul pe care semnalăm.

• • •

A apărut în editura Tipografiei „Cultura” Cluj, Str. Iuliu Maniu 8, ediția II. din lucrarea cunoscutului jurist Ardelean *Ștefan Lăday* „Cărțile Funduare”. Ediția întâi a acestei lucrări apărută în 1923 după ce fusese publicată ca articole de fond în „Ardealul Juridic” cuprindea numai analiza teoretică a dreptului tabular. În lucrarea prezenta autorul ne a dat pe lângă acea materie și analiza și interpretarea detaliată a regulilor. Astfel lucrarea este complexă și tratată cu competența științifică a autorului. Foarte importantă mai ales pentru juriștii vechiului regat, societăți de credit și autorități. Prețul 300 lei, se găsește de vânzare la „Radio Reclame Românie” Str. Iuliu Maniu Nr. 8.

Lucrare recomandată

Prefecților de județe, pretorilor de plăși și primărilor din Transilvania, de către Ministerul de Interne cu Nr. 7991/1927—A. Curților de Apel din Ardeal pentru folosința instanțelor judecătorești, de către Ministerul de Justiție sub Nr. 58.462—59.466 din 10 August 1927.

PROCEDURA TUTELARĂ

din

TRANSILVANIA

de

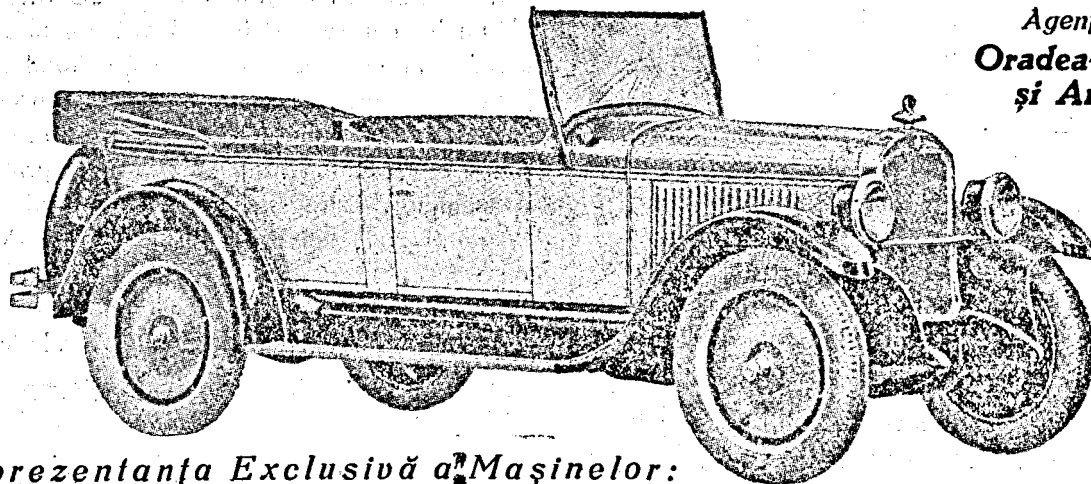
Dr. CAROL NESSELRODE

judecător la Tribunalul Bihor cu gr. de Consilier de Curte de Apel.

Manualul cuprinde în afară de legile referitoare la tutelă și curatelă încă alte 17 legi, care sunt în strânsă legătură cu aceeași materie, ca de ex. legea testamentară, succesorală, matrimonială, ocrotirea copiilor, a instanței infractorilor minori, pentru declararea de mort, mai de parte 14 regulamente, ordonanțe și circulare referitoare la aceste legi, precum și în afară de 82 modele și formulare necesare în cauzele tutelare și cari facilitează rezolvarea lor, îndrumare detaliată pentru 84 feluri de proceduri în interesul minorilor. Cartea e tipărită pe hârtie bună albă, cu un format mare și index alfabetic, pe 663 pagini. Costul volumului e 500 lei, comenzi se pot face la autor *Oradea, B-1 Regele Ferdinand Nr. 55/B.*

»NOËL«

SUCURSALA: TIMIȘOARA BULEVARDUL REGINA MARIA 8.

Agenții:
Oradea-Mare
și Arad

Reprezentanța Exclusivă a Mașinelor:

BUICK ȘI OLDSMOBILE

în permanență stoc

JILESCU

CLUJ

STRADA REGINA MARIA

16

Automobile
Accesorii
Uleiuri
Autogarage
Cauciucuri
Benzină

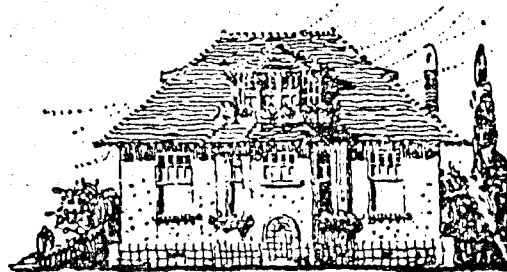
TELEFON.
7-65

»FENIX«

Societate Anonimă
Română de Asigurări

București

Str. Bis. Enei Nr. 10

Oferă asigurări populare de capitalizare
pe 10 și 15 ani combinate cu construcțiuni
de case plătibile în rate timp de 20 ani.

Ce caută
agenți serioși, în Ardeal, contra
comision.